

Роднае слова

штомесячны навуковы і метадычны часопіс

4/2022

(412)

красавік

ISSN 0234-1360

• **Да 130-годдзя з дня нараджэння першага дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Іосіфа Сіманаўскага**

• **Да 75-годдзя Алеся Жука:**
сістэма ўрокаў;
дыдактычны матэрыял;
інтэлектуальная гульня

• **Алімпіяды красавік:**
анлайн-алімпіяда
па стараславянскай мове;
комплексная работа
па беларускай мове
і літаратуры (IX клас)

І МУДРАСЦІ, І ВЕДАЎ ХРАМ

Да стагоддзя Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі
Пшыбытка Марына. Іосіф Сіманоўскі – першы дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі. 3
Давідоўскі Зміцер. Жыццё з кнігай: Бібліятэкар і перакладчык Іосіф Сіманоўскі. 9
Кукета Ірына. Развіццё Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі ў першай палове XX ст.: Новыя архіўныя крыніцы пра вядомыя гістарычныя факты. *Заканчэнне.* 11
Доўнар Ларыса. Беларуская кніга – як мы яе разумеем? *Заканчэнне.* 14
Саверчанка Іван. “Добры пачатак – палова перамогі!” [Анкета “Напачатку была кніга...”] 18

ЛІТАРАТУРА І ЧАС

Брыль Антон Францішак. Сямейныя сувязі Канстанціна Вераніцына: першыя абрысы 21
Жыбуль Віктар. “Нямігі крывавыя берагі”: Рэаліі акупаванага Мінска ў рамане Уладзіміра Карпава. 23
Часнакова Кацярына. Пераасэнсаванне міфа ў італьянскай і беларускай літаратурах на матэрыяле “Дыялогаў з Леўко” Чэзарэ Павезэ і “Старасвецкіх міфаў горада Б” Людмілы Рублеўскай 28
Алейнік Лада. Сям’я як фактар сацыялізацыі асобы ў аўтабіяграфічнай прозе Адама Глобуса 32
Клімавец Вольга. Чарнобыль у сучаснай беларускай літаратуры. 37
Дзятлава Галіна. Жыццё з захапленнем: Да 95-годдзя Віктара Арцём’ева 41

МОВЫ РЫСЫ НЕПАЎТОРНЫЯ

Курцова Вераніка. Дзейнасць Дыялекталагічнай камісіі Інстытута беларускай культуры і яе набыткі. *Заканчэнне.* 44
Маршэўская Валянціна. Мнагачленныя трывальныя карэляцыі дзеяслоўных фразеалагізмаў. 48
Важнік Сяргей. Новая сінтаксічная канструкцыя ў беларускай літаратурнай мове: сінтаксічны архаізм ці сучасная інавацыя? 52
Тучынскі Аляксей. Мова як механізм замацавання і трансляцыі этнакультурнага вопыту: Да праблемы перакладу беларускіх моўных намінацый. 56
Раманав Вікторыя. Лексікаграфічны аспект апісання канататыўных акцыянальных дзеясловаў: На матэрыяле “Тлумачальнага слоўніка беларускай літаратурнай мовы” 59

Масленікава Святлана, Халупа Вольга. Супастаўляльны аналіз беларускіх і нямецкіх фразеалагізмаў, якія апісваюць эмацыянальны стан радасці. 62

МЕТОДЫКА І ВОПЫТ

Бубновіч Іна, Ляскевіч Святлана. Анлайн-алімпіяда па стараславянскай мове – 2022: Прыклады заданняў. 64
Караткевіч Вячаслаў, Варановіч Валерый, Караткевіч Ірына, Шаршнёва Вольга. Комплексная работа па беларускай мове і літаратуры: III этап XXXVIII рэспубліканскай алімпіяды. 2021/22 навучальны год (IX клас). 67
Навумчык Мікалай. Алесь Жук. “Стары бабёр” (урывак з аповесці “Паляванне на Апошняга Жураўля”): Урок беларускай літаратуры (VI клас). 71
 Урок I. Уступныя і арыенціровачныя заняткі. 71
 Урок II. Аналіз урывка з аповесці. Заклучныя заняткі. 73
Есіс Яўген. Алесь Жук. “Стары бабёр” (Урывак з аповесці “Паляванне на Апошняга Жураўля”): Урок беларускай літаратуры (VI клас). 76
Лойша Таццяна. Алесь Жук. “Стары бабёр”: Дыдактычны матэрыял (VI клас). 78

КАЛІ ЗАКОНЧЫЎСЯ ўРОК

Бязручка Леанід. Леанід Прокша і Алесь Жук: жыццёвы шлях і творчасць: інтэлектуальная гульня (X–XI класы). 79

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ І СУСВЕТНАЯ КУЛЬТУРА

Пачобут Наталля. Музеефікацыя дзяцінца старажытнага Мінска: канцэптуальныя падыходы. 81
Лупашка Ірына. Турысцка-экскурсійная работа ў БССР у 1920-я гг.: Па матэрыялах часопіса “Наш край”. 85
Мардань Дар’я. Праблема інтэрпрэтацыі фальклору на беларускай тэатральнай сцэне ў XX – пачатку XXI ст. 90
Лю Сюаньэр. Кітайскія міфы пра Месяц і фальклорныя з’явы, народжаныя ім. 93

In memoriam. Пажарыцкі М. У вянок прафесару Аляксею Пяткевічу (43).

Каляндар памятных датаў і юбілейных дзён на 2022 г. Чэрвень (51, 89).

Крыжаванка. Целеш Л. “А сонца смяецца высока...” (96).

У адпаведнасці з заканадаўствам аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць прыведзеных у артыкуле фактаў і звестак. Рэдакцыя пакідае за сабой права друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Пры перадруку спасылка на “Роднае слова” абавязковая.

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу **невывключныя маёмасныя правы** на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай копіі часопіса).

Прапрабаванні да афармлення матэрыялаў і ўмовы прыняцця матэрыялаў для аспірантаў гл. на сайце часопіса rod-slova.by.

Калі не пазначана інашэ, то ілюстрацыйны матэрыял (фотаздымкі, графікі, табліцы, рэпрадукцыі) пададзены аўтарам / аўтарамі артыкула.